

Türkiye'de Astım Sıklığına Yönelik Araştırmalar

Ülkemizde astım sıklığı konusunda yapılan 30 civarında araştırma bulunmaktadır. Bulunan rakamlar genellikle Batı ülkelerine benzer veya daha düşük düzeylerdeyken Asya'daki birçok ülkeden yüksektir. Ulusal Allerji ve İmmünoloji Derneği'nce ortak bir metodla yapılan bir dizi araştırmada 6-14 yaş arası çocuklarda yaşam boyu astım prevalansı; Adana'da %12,9, Samsun'da %8,2, Bursa'da %7,8, Ankara'da %6,9, İzmir'de %4,9 ve Eskişehir'de %5,5 olarak bulunmuştur. ISAAC (International Study for Asthma and Allergies in Childhood) metodu ile yapılan bir başka araştırma dizisinde "doktor teşhisi olarak" yaşam boyu astım sıklığı; Samsun'da %14,5, Kıbrıs'ta %11,4, İstanbul'da %9,8 ve Ankara'da %8,1'dir. Almanya'da Türk ve Alman çocuklarını mukayese eden bir araştırmada astım sıklığı; Almanlar'da

%8,6 iken Türkler'de %6,4 olarak bulunmuştur. Başka bir metodu kullanarak Ankara'da 1992 ve Edirne'de 1994'de yapılan çalışma dizisinde astımın sıklığı sırasıyla %8,3 ve % 5,6'dır. Ankara'daki araştırma 1997'de tekrar yapılmış ve astım sıklığında artış saptanmamıştır. Ancak bu hastalığı etkileyen risk faktörlerinde anlamlı farklılıklar vardır; evde hayvan besleme alışkanlığı son beş yılda üç misli artarken (%7,9'dan % 22,9'a) ev içerisinde sigara içimi, ülke düzeyinde sigara alışkanlığında azalma olmamasına rağmen, azalma trendi göstermektedir.

1996 yılında ülke çapında "modifiye ISAAC protokolü" ile yapılan en geniş kapsamlı çocukluk dönemi astım araştırmasında, 27 ilin kent ve kırsalında son bir yıl içerisinde bu hastalığa %2,8 oranında rastlanmıştır. Bu araştırmanın 50 000 çocuk üzerinde yapılması planlanmış ve sonuçta 46 813 çocuğa ulaşılmıştır. Astım, erkek

çocuklarda kız çocuklardan (%3,5'a karşı % 2,5) ve ülkenin kuzey-batı kesimlerinde diğer bölgelere göre daha siktir. Bu araştırmada bulunan sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir. Astım prevalansı çocukluktan gençliğe doğru azalma trendi göstermektedir.

Üniversiteye yeni kayıt yaptıran ve yaş ortalaması 18,5 olan gençler arasında ise astım daha düşük oranlardadır. İnsanın en sağlıklı olduğu bu dönemle ilgili Ankara ve Eskişehir'de yapılan iki benzer araştırmada; hırıltılı solunum ve nefes darlığı ile uyanma %1,2-1,4 ve son bir yıl içinde astım atağı geçirme oranı %0,3-0,4 olarak bulunmuştur. Benzer sorular 1994 seçimleri sırasında Ankara'da oy kullanan, yaş ortalaması 34,5 olan 1820 kişiye sorulduğunda, çok daha yüksek oranlarda anormallik tesbit edilmiştir. Eşzamanlı olarak hırıltılı solunum ve nefes darlığı, kişilerin %12,9'unda bulunurken, gece uykudan nefes darlığı ile uyanma %9,9 ve son bir yıl içinde astım atağı geçirme oranı %2,9'dur.

Farklı yöntemlerle ülkenin çeşitli merkezlerinde yapılan erişkinlere yönelik astım araştırmalarda ise; Kocaeli'de %7,6, Kayseri'de %5,1, Afyon/Çay'da %3,4, Trabzon'da %2,3, Gaziantep'te %2,1 ve Sivas'ta ev hanımlarında % 4,1 oranında bulunmuştur. Aynı rakamlar İsveç'teki Türk göçmenlerde %6,4 iken, Antwerp/Belçika'daki göçmenlerde; erkeklerde %5,8, kadınlarda %14,5'tir. Antwerp'deki Türk kadınlarında tesbit edilen yüksek orandaki astım, onların çalışma koşulları ile ilgili gibi gözükmektedir. Gerek ülkemizdeki, gerekse Avrupa'daki Türk göçmenlerle ilgili epidemiyolojik araştırmalar halen devam etmektedir.

A. Fuat Kalyoncu

Doç. Dr., Hacettepe Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları ABD, Erişkin Allerji Ünitesi

Tablo 1. 1996'da 27 ilde 46813 çocuk üzerinde yapılan çocukluk dönemi astım epidemiyolojisi araştırması.

Şehir	Yaşam Boyu Görülme Sıklığı	Son Yıldaki Görülme Sıklığı	Şehir	Yaşam Boyu Görülme Sıklığı	Son Yıldaki Görülme Sıklığı
Kuzey Bölgesi			Gaziantep	13,0	0,8
Bartın	24,1	10,6	Sivas	10,4	0,2
Zonguldak	12,9	4,5	Bölgesel	11,0	2,4
Samsun	20,6	4,4	Orta Bölge		
Rize	14,9	2,3	Ankara	16,3	3,0
Bölgesel	18,4	4,7	Konya	13,3	1,8
Batı Bölgesi			Kütahya	28,4	1,0
İstanbul	21,5	5,2	Uşak	7,9	1,0
Balıkesir	9,4	4,0	Kayseri	9,3	0,9
İzmir	14,9	2,5	Afyon	12,9	0,8
Denizli	13,1	1,7	Bölgesel	14,7	2,0
Bursa	8,7	0,7	Güney Bölgesi		
Bölgesel	17,2	3,8	Antalya	17,4	2,6
Doğu-Güneydoğu Bölgesi			Burdur	16,8	2,6
Maraş	12,2	3,8	İçel	10,9	1,5
Urfa	10,7	3,4	Hatay	4,5	0,9
Diyarbakır	9,9	2,7	Mugla	5,5	0,9
Erzurum	9,1	1,8	Adana	22,1	0,8
			Bölgesel	14,2	1,3